

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2018/1356**18. aprill 2018****tähelepanekutega, mis on Euroopa Lennundusohutusameti 2016. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa**

EUROOPA PARLAMENT,

- võttes arvesse oma otsust Euroopa Lennundusohutusameti 2016. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 94 ja IV lisa,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit ning transpordi- ja turismikomisjoni arvamust (A8-0066/2018),
- A. arvestades, et eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames rõhutab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon, et eriti oluline on veelgi tugevdada liidu institutsioonide demokraatlikku legitiimsust, suurendades läbipaistvust ja aruandekohustust ning rakendades tulemuspõhise eelarvestamise põhimõtet ning personalijuhtimise head tava;
- B. arvestades, et Euroopa Lennundusohutusameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude kalkulatsiooni⁽¹⁾ kohaselt oli ameti 2016. aasta lõplik eelarve 193 398 000 eurot, mis tähendab 2015. aastaga võrreldes 4,30 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarve koosneb 36 370 000 euro ulatuses liidu eelarvest eraldatud vahenditest ning 95 926 000 eurot on saadud teenustasudest ja lõivudest;
- C. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2016 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta sai piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne on usaldusväärne ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed;

Kommentaariid tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

1. märgib kontrollikoja aruande põhjal, et kuigi 2016. aasta lennundustööstuse rahastatud tegevuse tulemuseks oli 7 600 000 euro suurune eelarvepuudujääk, varieeruvad eelarve tulemused aastate kaupa ning ametil on tekkinud selle kategooria tegevustest 52 000 000 euro suurune ülejääk; tuletab meelde, et ameti asutamismääruses sätestatakse, et lennundustööstuse teenustasud peaksid katma ameti asjaomase sertifitseerimistegevusega seotud kulud ning seega puuduvad määruses sätted kumuleerunud ülejäägi kohta;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

2. märgib, et 2016. aastal tehtud eelarve jälgimise alaste pingutuste tulemusel oli eelarve täitmise määr 99 %, mis oli 2015. aastaga võrreldes 1 % võrra kõrgem; märgib peale selle, et maksete assigneeringute täitmise määr püsis muutumatult 91 % juures;
3. märgib, et muude halduskulude kohustused suurenesid 2 140 000 euro võrra 24 060 000 euroni, mis moodustas ameti üldeelarvest 16,5 %; märgib, et kulud suurenesid peamiselt ameti kolimise tõttu uutesse ruumidesse 6. juunil 2016;

Kulukohustused ja ülekantud assigneeringud

4. märgib, et eelarve täitmise määr seoses 2016. aastasse üle kantud summade alusel tehtud maksetega oli üle 96 % (2015. aastal 97 %), mis ületab komisjoni seatud sihttaset 95 %;
5. märgib, et ülekandmine on sageli osaliselt või täielikult põhjendatud, sest ametite rakenduskavad on mitmeaastased, ning see ei näita tingimata probleeme eelarve planeerimisel ja täitmisel, samuti ei ole see alati vastuolus eelarve aastasuse põhimõttega, seda eriti sel juhul, kui assigneeringute ülekandmist kavandatakse eelnevalt ja sellest antakse kontrollikojale teada;

Personalipoliitika

6. märgib, et amet täitis 2016. aastal kõik ametikohtade loetelus lubatud ametikohad, nimelt 676 AST ja AD ametikohta;

⁽¹⁾ ELT C 333, 9.9.2016, lk 16.

7. peab kiiduväärseks ametikohtade jätkuvat üleviimist halduskategooriatest (haldus ja tugi, koordineerimine ja neutraalsed ülesanded) põhitegevusega seotud kategooriatesse, nimelt 81 % ametikohtadest;
8. rõhutab, et töö- ja eraelu tasakaal peaks olema ameti personalipoliitika osa; märgib, et meeskonnakoolitustele ning sotsiaal- ja sporditegevusele kulutatud eelarve oli 176 207,54 eurot; märgib, et amet korraldas meeskonnatöö koolitusi kokku 14,5 päeva; märgib, et keskmine haiguspuhkus on 8 päeva töötaja kohta;
9. tuletab meelde, et amet juba kehtestas psühholoogilist ja seksuaalset ahistamist käsitlevad menetlused; teeb ettepaneku korraldada töötajate teadlikkuse suurendamiseks koolitusi ja teabeüritusi; märgib, et 2016. aastal ei teatatud ühestki juhtumist;
10. väljendab heameelt selle üle, et 2016. aastal ei olnud ametil vaja tegeleda kaebuste, kohtuvaidluste ega teadetega juhtumitest, mis on seotud töötajate töölevõtmise või töölt vabastamisega;
11. täheldab, et amet otsustas lennundustööstuse probleemidega toimetulekuks kasutada topeltkarjääri süsteemi, mille eesmärk on säilitada ja suurendada Euroopa lennundustrateegias nõutavaid pädevusi; ootab selle uue karjäärisüsteemi rakendamist lähiaastatel ja selle jõudmist täieliku küpsuseni; palub, et amet teavitaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni selle uue karjäärisüsteemi tulemustest;
12. märgib rahuloluga uue algatuse käivitamist, mille eesmärk on andekate noorte värbamine otse ülikoolidest („Junior Qualification Programm“); märgib, et selle katseprojekti eesmärk on kasutada kõrge akadeemilise kvalifikatsiooniga hiljutiste kõrgkooli lõpetanute oskusteavet, et luua ameti tehniliste valdkondade ametikohtade jaoks talendivõrgustik;
13. väljendab heameelt selle üle, et amet on töölevõtmispoliitikat järk-järgult muutnud, sest kui enne keskenduti täitmata ametikohtade kindlakstegemisele ja töötaja lahkumisel automaatselt uue töötaja töölevõtmisele, siis nüüd toimitakse ennetavalt (kavandamine, prioriteetide seadmine ja ümberpaigutamine ning ressursside kooskõlla viimine üldiste strateegiliste eesmärkidega);
14. peab kahetsusväärseks, et ameti haldusnõukogu liikmete hulgas valitseb sooline tasakaalustamatus, mis väljendub suhtes 78 %: 22 %; võtab ameti esitatud andmetele tuginedes teadmiseks, et liikmesriigid ja tööstussektor nimetavad esindajad vahetult ja sõltumatult ning seega ei ole nad ameti kontrolli all; märgib murelikult, et 31. detsembri 2016. aasta seisuga ei olnud kõigi täidetud ametikohtade jaotus sooliselt tasakaalus, sest naisi oli 34 % ja mehi 66 %; peab lisaks kahetsusväärseks, et kõik viis kõrgema juhtkonna ametikohta olid täidetud samast soost isikutega; palub ametil selle tasakaalustamatuse probleemiga kõikidel tasanditel kiiremas korras tegeleda ja see kaotada;

Hanked

15. märgib, et 2016. aastal haldas amet üle 40 hankemenetluse, mille väärtus ületab 60 000 eurot; märgib peale selle, et raamlepingute alusel sõlmiti ligikaudu 400 erilepingut ja 150 madala maksumusega lepingut;
16. väljendab heameelt parandusmeetmete üle, mida on võetud ameti üldise hangete kavandamise parandamiseks, näiteks teenustaseme kokkulepete allkirjastamine operatiivtalitustega, lepinguhaldurite koolitamine ja teadlikkuse suurendamine viivituste ja planeerimata menetluste vähendamiseks;

Huvide konflikti ärahoidmine ja ohjamine, läbipaistvus ning demokraatia

17. võtab teadmiseks, et amet võttis 2014. aasta novembris vastu pettusevastase võitluse strateegia, et tõhustada pettuste tõhusat ennetamist ja tuvastamist ning töötada välja vastumeetmed; märgib, et kõik kavandatud meetmed, eelkõige koolituskursuste korraldamine vähemalt 80 % töötajatele, on 2016. aasta lõpus lõpule viidud;
18. märgib, et amet kehtestas rikkumisest teatamise kohta sise-eeskirjad ja rakendab neid;
19. osutab vajadusele luua piisavate eelarvevahenditega sõltumatu avalikustamis-, nõustamis- ja suunamisasutus, et aidata rikkumisest teatajail kasutada õigeid kanaleid võimalikest liidu finantshuve kahjustavatest õigusnormide rikkumistest teatamiseks, kaitstes samal ajal nende konfidentsiaalsust ja pakkudes vajalikku toetust ja nõu;
20. märgib, et 2016. aastal koostas amet oma tööd toetavatele välisekspertidele mõeldud käitumisjuhendi, sh huvide konflikti poliitika ja kinnituse käitumisjuhendi kättesaamise kohta;

21. võtab ameti esitatud teabe põhjal teadmiseks, et amet vaatab praegu läbi oma personalipoliitika dokumenti „Erapooleetuse ja sõltumatus poliitika: huvikonfliktide ärahoidmine ja leevendamine“, et veelgi parandada ameti töötajate huvide deklaratsioonide täitmise, läbivaatamise ja ajakohastamise protsessi; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selles valdkonnas tehtud edusammudest aru;
22. väljendab heameelt asjaolu üle, et amet avaldas haldusnõukogu liikmete huvikonfliktide puudumise deklaratsioonid ja elulookirjeldused oma veebisaidil, võttes arvesse Euroopa Parlamendi märkusi;

Peamised saavutused

23. tunneb heameelt kolme peamise saavutuse üle, mille amet oma 2016. aasta tegevuses välja tõi, nimelt:
 - Germanwingsi tegevuskava viidi ellu: amet pakkus välja meetmeid lennutegevuse ja õhusõidukite meeskonna tervisekontrolli valdkonnas ning esitas töödokumendi patsiendiga seotud konfidentsiaalsusnõude ja avaliku ohutuse tasakaalustamise küsimuse kohta;
 - väljastati rohkem kui 3 000 sertifikaati, sealhulgas 18 uut tüübisertifikaati;
 - tihedas koostöös komisjoniga (liikuvuse ja transpordi peadirektoraat ning rände ja siseasjade peadirektoraat) töötati välja konfliktipiirkonna hoiatussüsteem, mis vastab uuele tegevusvaldkonnale;

Siseauditid

24. märgib, et komisjoni siseauditi talitus (IAS) viis 2016. aastal läbi kaks kontrolli, mille käigus hinnati eeskirjade koostamise juhtimis- ja sisekontrollisüsteemide kavandamist ning tulemuslikku ja tõhusat rakendamist ning lennundusohutuse Euroopa tegevuskava meetmeid; märgib rahuloluga, et eeskirjade koostamist käsitleva auditi põhjal ei andnud siseauditi talitus ühtegi kriitilise tähtsusega või väga olulist soovitusi;
25. märgib, et siseauditi üksus korraldas 2016. aastal ametis kolm kindluse andmise menetlust, mis hõlmasid sotsiaalkomitee raamatupidamisaruandeid, lennuliikluse korraldamist/aeronavigatsiooniteenuseid ja lennuvälju ning lähetuste korraldamist; juhib tähelepanu sellele, et peamised soovitusel, mille siseauditi üksus 2016. aasta auditite tulemusel andis, tuli ellu viia 2017. aastal; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile nende rakendamise kohta aru;

Sisekontroll

26. märgib, et ameti sisekontrolli standardid hõlmavad nii Euroopa Komisjoni 16 sisekontrollistandardit kui ka rahvusvahelisi kvaliteedistandardeid (ISO 9001), mis moodustavad 24 EASA juhtimisstandardit; märgib, et haldusnõukogu vaatas need standardid läbi ja võttis need vastu 2016. aastal, et viia need kooskõlla ISO 9001:2015 standardite uusima versiooniga;
27. märgib, et amet viis 2016. aastal läbi iga-aastase EASA juhtimisstandardite hindamise, mis hõlmab nii sisekontrollistandardeid kui ka ISO standardeid; märgib, et hindamise käigus tehti kindlaks, et tänu töökindlale järelevalvesüsteemile, mis on kasutusele võetud nii juhtimise kui ka protsesside tasandil, on ameti juhtimisüsteem juhtimisstandarditega kooskõlas; märgib, et tuvastati, et talituspidevust on võimalik parandada; võtab ameti andmetele tuginedes teadmiseks, et talituspidevuse juhtimise projekti arendatakse teist aastat, kusjuures tehtud on kõik tegevusele avalduva mõju hindamised ning kriitilise tähtsusega protsesside puhul on enamik talituspidevuse kavasad juba lõpetatud;
28. tunneb heameelt ameti lennundusohutuse Euroopa tegevuskava (2018–2022) üle, mille eesmärk on tagada läbipaistev lennundusohutuse raamistik, tuvastada peamised riskid ja määrata kindlaks võetavad meetmed; kutsub ühtlasi liikmesriike üles töötama välja ja rakendama suurema ohutuse programme ja jagama parimaid tavasid;
29. märgib, et 2016. aastal teostati 18 järelkontrolli, mis hõlmasid iga-aastaste koolituskulude järelmaksete, välisekspertide lähetushüvitiste, lõpetatud hankemenetluste ning lähetuskulude hüvitamise valdkondi; väljendab heameelt asjaolu üle, et kõik kontrollitud tehingud olid seaduslikud ja korrektsed;

Muud kommentaarid

30. võtab rahuloluga teadmiseks, et amet viis 2016. aasta jooksul lõpule kolimise uutesse, konkreetseks otstarbeks ettenähtud ruumidesse ilma tegevust katkestamata;

31. märgib, et kontrollikoja aruande kohaselt kulutas amet ajavahemikul 2014–2016 9 400 000 eurot (võrreldes 4 400 000 euroga 2016. aastal) oma kumuleerunud ülejäägist ameti uue hoone remondi ja sinna kolimise kulude rahastamise (12 400 000 eurot) katteks; märgib, et komisjon eraldas liidu eelarvest selleks otstarbeks 3 000 000 eurot; märgib lisaks, et rahastamise jagunemine lennundustööstuse ja liidu vahel on kooskõlas ameti kasutatava standardse kulude jaotamise meetodikaga ning selle tulemusena rahastati need tööd peamiselt tööstuse teenustasudest;
32. võtab ameti esitatud teabe põhjal teadmiseks, et ta kavatses muuta nii oma finantseeskirju kui ka teenustasude ja lõivude eeskirju, et kumuleerunud ülejäägi käsitlemist paremini sõnastada; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile sellest muutmisest aru;
33. rõhutab seoses ameti asukohaga, et asukohaleping ameti ja vastuvõtva liikmesriigi vahel on viimistletud ja see jõustus 17. augustil 2017;
34. tõstab esile, et kontrollikoja aruande kohaselt rahastati ameti 2016. aasta eelarvet 70 % ulatuses lennundustööstuse teenustasudest ning 30 % ulatuses liidu vahenditest; rõhutab, et Ühendkuningriigi otsus liidust välja astuda vähendab tõenäoliselt tulevikus ameti eelarvet ning see võib avaldada märkimisväärset mõju ameti tegevusplaanile; väljendab heameelt selle üle, et kõnealuse küsimusega tegelemiseks loodi töörühm, kes on juba teinud Brexiti võimalike riskide ja mõju esmase analüüsi; kutsub ametit üles tegema Brexiti läbirääkimiste valdkonnas tihedat koostööd teiste Euroopa institutsioonide ja eelkõige komisjoniga, et valmistuda piisavalt mis tahes kahjuliku tegevusliku ja finantsmõju minimeerimiseks; palub, et amet esitaks Euroopa Parlamendile aegsasti töörühma töö tulemused;
35. kordab, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008⁽¹⁾ muutmiseiga nähakse ette ameti pädevusvaldkonna laiendamine ja et uute volituste andmisel tuleb täielikult arvesse võtta uue tehnoloogia, näiteks kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemide rolli; rõhutab, kui oluline on eraldada ametile piisavalt rahalisi vahendeid, et tagada nende uute vastutusvaldkondade edukas ülevõtmine ja ka piisav vajaliku kvalifikatsiooniga töötajate arv lisaülesannete täitmiseks;
36. loodab, et droone käsitlevate Euroopa eeskirjade jõustamist kiirendatakse; rõhutab, et ametil on kogu Euroopas maksimaalse lennundusohutuse tagamisel väga suur roll; rõhutab, et võttes arvesse tsiviillennundussektori kiiret arengut, mida muu hulgas näitab aina laiemalt leviv droonide kasutamine, tuleks ametile anda rahalised, materiaalsed ja inimressursid, mida ta vajab ohutuse ja keskkonnakaitse valdkonnas täidesaatvate ja reguleerivate ülesannete edukaks täitmiseks, seadmata ohtu oma sõltumatust ja erapooletust;
37. tunneb heameelt selle üle, et 2017. aasta novembris saavutasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon poliitilise kokkulepe, et tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju muudetakse ja luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet⁽²⁾; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid eraldaksid vahendid, mida on vaja uute ja mahukamate ülesannete täitmiseks, mille hulka kuuluvad ohud, mida tsiviillennundusele tekitavad konfliktipiirkonnad, keskkonnaküsimused ning mehitamata õhusõidukite sertifitseerimine ja registreerimine;
38. väljendab heameelt selle üle, et amet on olnud programmi „Horisont 2020“ raames korraldatud projektikonkurssidel aktiivne; nõuab tungivalt, et amet oleks teadus- ja arendustegevuse valdkonnas aktiivne ka edaspidi;
39. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 18. aprilli 2018. aasta resolutsioonile⁽³⁾ ametite tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 216/2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 91/670/EMÜ, määrus (EÜ) nr 1592/2002 ning direktiiv 2004/36/EÜ (ELT L 79, 19.3.2008, lk 1).

⁽²⁾ Vt COM(2015) 613: ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0133 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 393).